Eeuweling André Vandeputte

Een man van steen… met een hart van goud

erfgoed Rausa

Patrick Covens

Erfgoedtijdschrift voor Borchtlombeek, O.L.V.-Lombeek, Pamel en Strijtem
Dertiende jaargang, extranummer, december 2025

Erfgoedtijdschrift voor Borchtlombeek, O.L.V.-Lombeek, Pamel en Strijtem

Erfgoed Rausa, Strijtemplein 15, 1760 Roosdaal
www.rausa.be

Werkten mee aan dit nummer: Patrick Covens, Emiel Van der Elst, Jan De Leeuw , Yves Van Schepdael, Günther De Mel, Kristien Hemeryckx

Opmaak en eindredactie: Walter Evenepoel

Iedere auteur is verantwoordelijk voor haar/zijn bijdragen.

Je kan je gratis abonneren op de digitale versie van ***Rausa*** door een eenvoudig bericht te sturen naar erfgoed.rausa@gmail.com

Bankrelatie:
BE 97 8601 1557 2549

©
Zonder voorafgaande toestemming van Erfgoed Rausa mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook.

Rausa verschijnt in februari, april, juni, augustus, september en december in digitale versie en op aanvraag in gedrukte versie. De digitale nummers zijn gratis. Wie een gedrukte versie wil, kan zich **in december 2025 abonneren** voor de volgende jaargang. **In de loop van het jaar worden geen nieuwe gedrukte abonnementen genoteerd**.

Deze extra-uitgave valt niet onder het abonnement.

Redactieadres:
Walterevenepoel53@gmail.com, 0473 11 25 00
Abonneeradres: erfgoed.rausa@gmail.com

Inhoud van dit nummer:

Blz. 2 Colofon
Blz. 3 Een eeuw tussen Leie en Dender
Blz. 4 André Vandeputte 100!
Blz. 13 Miel, de steenbakker
Blz. 15 Jan, kind aan huis
Blz. 17 Herinneringen in beeld
Blz. 19 De kwartierstaat van André en Marie-Paule
Blz. 20 Loflied voor de eeuweling

Op de voorpagina:
de Lombeekse steenbakkerij (archief A. Vandeputte), de foto van André werd genomen door Patrick Covens

Als we de statistieken mogen geloven, worden wij met zijn allen flink wat ouder dan pakweg een eeuw geleden. Wanneer je de zeventig voorbij bent, ga je daar soms wel eens aan twijfelen, je moet onderweg immers van zoveel dierbaren en vrienden afscheid nemen. Toch zijn er af en toe wel sterke figuren die Magere Hein te slim af blijken te zijn en monter de kaap van honderd jaar overschrijden. Het zijn mensen die stuk voor stuk een bijzonder levensverhaal hebben geschreven. Zij dragen een onschatbare lading ervaring mee waaruit de aanstormende generaties best de nodige lessen zouden trekken. Wanneer zo'n eeuweling bovendien nog helder van geest is zoals bij voorbeeld **André Vandeputte**, dan is het een voorrecht om zo iemand als dorpsgenoot te hebben.

Toen wij vernamen dat André zich aan het opmaken is om op 23 december honderd kaarsen uit te blazen, stuurden wij er onze reporter **Patrick Covens** op af. Wij hebben bij Rausa immers de gewoonte om ons oor te leggen bij mensen die kunnen getuigen over gebeurtenissen die een hele eeuw overspannen: zij zijn een belangrijke bron voor erfgoedvorsers.
Meestal lukt het ons om de biografie van de honderdjarige in enkele bladzijden samen te vatten. Bij André Vandeputte liep het even anders. Patrick, onze redacteur van dienst slaagde er na een voorzichtige eerste kennismaking in het vertrouwen te winnen van André en zijn al even flinke echtgenote Marie Paule. Al gauw werd het stramien van een gewoon interview opzij geschoven en werden er daar in de woning aan de Ninoofsesteenweg verhalen verteld waardoor Patrick gegevens verzamelde om zijn bevindingen in een extra-editie van ons tijdschrift neer te schrijven.
Zo volgen we niet alleen de merkwaardige weg die André vanuit West-Vlaanderen in het Pajottenland deed belanden, maar maken wij ook kennis met de fascinerende geschiedenis van de steenbakkerij, een verhaal van ambities, van tegenslagen en succes, van onverwachte evoluties en familiaal geluk en dit allemaal tegen het decor van een razendsnel veranderende wereld. Wij ontdekken hoe men driekwart eeuw geleden met primitieve middelen toch een bloeiende zaak kon uitbouwen en dankzij onwankelbaar vertrouwen in mekaar een mooi 'centennium' kan beleven.

Maar er is meer: de erfgoedliefhebber maakt kennis met een bijna vergeten brok plaatselijk erfgoed, aangebracht door getuigen die het leven van André en zijn echtgenote van nabij hebben gekend.
Ook de knappe foto's die we in deze publicatie mogen opnemen, zijn een verrassende verrijking. Bovendien heeft onze huisgenealoog ook een mooie kwartierstaat uitgeplozen en kon onze huisdichter het niet laten om een laudatio te dichten ter ere van André én zijn Marie Paule.

WE

André Vandeputte 100

Toen de redactie me vroeg om een artikel te schrijven over André Vandeputte, de man die binnenkort 100 wordt, voelde ik een zekere verwondering. Hoe kan iemand zo lang in de schaduw leven, zo diepgeworteld in de tijd, zonder dat we zijn verhaal kennen? Soms worden mooie verhalen dus in stilte geschreven.
Tot mijn aangename verbazing bleek ook zijn vrouw Marie-Paule nog te leven. In maart 2028 wordt ook zij honderd. Samen wonen ze al driekwart eeuw aan 'de Belle'. Volgend jaar vieren ze hun vijfenzeventigste huwelijksverjaardag. Het klinkt als een sprookje, waarin liefde en vastberadenheid onwrikbaar overeind blijven, niet onderhevig aan de tand des tijds.
Ik heb een poging ondernomen om hun verhaal te vangen in woorden, al vermoed ik dat woorden hier te kort schieten. Want hoe beschrijf je een leven dat zich langzaam heeft uitgesponnen over een volle eeuw? Dit is dus geen echte biografie, maar veeleer een ode aan André, aan Marie-Paule, aan de tijd die hen gevormd heeft…

Zijn jeugd

Op een gure winterdag, 23 december 1925, werd André Vandeputte geboren op een hoeve in Izegem, een plek waar de wind vrij spel had over de velden en het ritme van het leven bepaald werd door het werk op het land en in de steenbakkerij. Hij groeide op in een gezin van negen kinderen, vier broers, vijf zussen.
Zijn vader, Jules, leidde niet alleen de steenbakkerij die grootvader Remi in de negentiende eeuw had opgericht, maar hij was ook schepen in de gemeenteraad en voorzitter van de Boerenbond. Zijn moeder Alice De Visschere hield het gezin draaiende met een zachte hand en een scherp oog. Op 't hof was er altijd beweging, dieren, mensen… en André leerde al vroeg dat handenarbeid de klok bepaalde.

Geboortehuis van André Vandeputte in Izegem

School liep hij in het college, intern, maar de roep van de klei en de boerderij was sterker dan die van de boeken. Verder studeren? Dat zag hij niet zitten. Op 17-jarige leeftijd besloot hij zijn laatste humaniorajaar niet te starten. Zodra het kon, stond hij mee op het veld, in de stal en later in de steenbakkerij. "Ge moest thuis niet te veel reclameren", zegt hij daarover. "In die tijd waren de ouders nog baas." Het vak leerde hij niet uit een handboek, maar uit de modder, het vuur en de zweetdruppels van het echte werk.

Tijdens de oorlogsjaren viel het leven op 't hof niet stil. Vader Jules sloot de steenbakkerij bewust, op de boerderij was er genoeg om van te leven. 'We hadden weinig tekort', herinnert André zich. Zijn broer Joseph koos een ander pad en trad in bij de benedictijnen van Affligem (1942). Vijf jaar later werd hij priester gewijd. Joseph zal nog een bepalende rol spelen bij een paar belangrijke keuzes van André.
Zijn broer Godfried raakte tijdens de Tweede Wereldoorlog gewond bij een autoongeval en bleef gehandicapt achter, waardoor hij nooit heeft kunnen werken.
Zijn broer Remi studeerde af aan de handelsschool en werd na de oorlog door het gouvernement aangesteld als directeur bij verschillende steenbakkerijen. Die waren na de oorlog onder bewind van de staat geplaatst, waaronder die in Boom en Rumst.
Het leven op 't hof was niet zonder verdriet. Zijn zusje Lutje stierf op negenjarige leeftijd aan de gevolgen van Fleuris. "Dat was zo", zegt André, "ieder gezin had veel kinderen, en in elk huishouden was er wel een kind dat overleed."

Zijn grootmoeder Marie Emma Vanhaverbeke had 75 kleinkinderen. Een getal dat zelfs niet voor de kerkelijke hiërarchie onopgemerkt bleef want Monseigneur Cento kwam haar persoonlijk feliciteren.

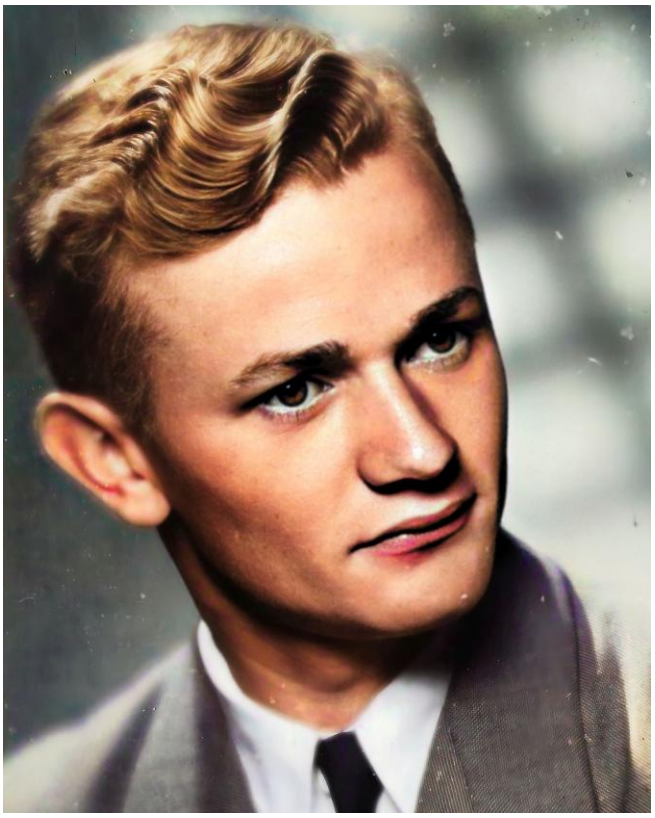

André als jonge man

Een van de verhalen die André graag vertelt, gaat over zijn legerdienst. Zijn oudere broer Remi was net vijf dagen binnen toen een nieuwe wet werd gestemd die de oudste zoon vrijstelde. Maar omdat hij al in dienst was, telde dat niet meer en werd André vrijgesteld.
Van alle kinderen zou hij uiteindelijk de enige zijn die op zelfstandige basis de stiel van steenbakker verderzette.
Hij kende nog de tijd van paard en kar, van stenen die met dierenkracht werden vervoerd.
André vertelt hierover nog een anekdote: tijdens de oorlog hadden de Duitsers hun paarden in beslag genomen. Toen de oorlog voorbij was, trok André met de trein naar een gemeente tegen de Franse grens waar zijn vader drie stevig uit te kluiten gewassen paarden had gekocht. Met deze drie, is hij dan te voet naar huis teruggekeerd, een tocht om nooit te vergeten!
"'We hadden die nodig'", verduidelijkt hij lachend terwijl hij terugdenkt aan hoe ze twee karren vol stenen trokken. Hij hielp waar nodig, ook in de garage in Roeselare die zijn vader samen met een nonkel had gestart. Hun specialiteit was Amerikaanse wagens, waaronder Chrysler. André heeft er zelfs nog als verkoper gewerkt. Daarnaast werkte hij in een van de steenbakkerijen, er waren er inmiddels meerdere, onder andere in Wervik, of gewoon thuis op het erf. De familie Vandeputte zat nooit stil; zeven dagen op zeven werd er gewerkt.
"'Een Vandeputte rust niet", zegt hij met een glimlach die verraadt dat hij het nooit anders geweten heeft.

Marie Paule Van Ongevalle

Soms komt de liefde niet met tromgeroffel, maar via een omweg… langs een boerderij, een pater en een klompje boter.
Tijdens de Tweede Wereldoorlog trok Andrés broer Joseph op zoek naar voedsel. Niet voor zich alleen, maar voor de confraters van de Abdij van Affligem. In die tijd moesten de geestelijken zelf in hun onderhoud voorzien en leven van wat de mensen hen gaven. En zo kwam Joseph terecht op een boerderij van een nonkel in de Ardennen, waar toevallig een groep meisjes op vakantie was. Een van hen was Marie Paule Van Ongevalle, geboren op 23 maart 1928 in Everbeek, een kleine gemeente, tegen de rand van Henegouwen aangeplakt.
Marie herinnert het zich nog helder, alsof het gisteren was: "Plots kwam daar een pater in zijn habijt het erf opgestapt en vroeg beleefd om wat te eten en wat water om te drinken. Dat was toen heel gewoon. Iedereen hielp elkaar."

De nonkel van André gaf Joseph een gouden raad: "Ge moet eens naar Everbeek gaan, naar de melkerij van de familie Van Ongevalle. Die zullen u wel helpen. Ze hebben daar goei boter", knipoogde hij. En zo werd Joseph een vaste gast bij Maries familie. Hij kwam niet alleen voor boter, maar bracht ook verhalen mee, over Izegem, over zijn familie, over de abdij van Affligem en over zijn broers en zussen.

Na de oorlog nodigden de ouders van Joseph de familie Van Ongevalle uit om hen te bedanken voor hun hulp. En daar, tussen de koffiekannen en de dankbaarheid, ontmoetten Marie en André elkaar voor het eerst.
"Het leven kan rare kronkels maken", glimlacht Marie. "Everbeek en Izegem, dat lag in die tijd ver uit elkaar. Nu is dat anders, maar toen… Zonder Joseph en zijn boter zaten we hier niet. Waarvoor boter al niet goed is", grapt ze.

Marie studeerde boekhouding op het pensionaat in Brussel en hielp na haar studies haar ouders met de administratie van de melkerij. Net als André groeide ze op in een warm nest met negen kinderen. "Toen mochten de meisjes niet uitgaan", vertelt ze. "De jongens soms, bij een speciale gelegenheid, maar die moesten dan om tien uur thuis zijn."

Ze mijmert ook over de familienaam Vandeputte: "Weet je, dat van de kinderen van Jules en Alice, André, en zijn broers er geen enkele is van wie de naam Vandeputte is doorgegeven aan de volgende generatie? Joseph was pater, Remi kreeg geen kinderen, en de rest waren allemaal meisjes."
Het is een vaststelling die ze uitspreekt met een zachte glimlach en een vleugje melancholie, alsof ze zich realiseert hoe stilletjes een familienaam kan verdwijnen, zelfs in een groot gezin waar het leven ooit zo uitbundig klonk.

Wat begon met een pater op zoek naar boter, groeide uit tot een levenslange verbintenis tussen twee mensen uit verschillende streken, verbonden door eenvoud, respect en een gedeeld gevoel voor familie. Een verhaal dat herinnert aan hoe liefde zich soms verstopt in de kleinste gebaren, een bezoek, een uitnodiging, een klompje boter.

De klassieke huwelijksfoto

Een nieuwe start in Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek

In het begin van de jaren vijftig kreeg André van zijn vader een raad die zijn verdere levensloop zou bepalen: "*begin een eigen steenbakkerij, ver van familiale bemoeienissen*".
Die raad leidde tot een zoektocht naar geschikte grond, buiten de vertrouwde streek.
"Hoe zijn jullie dan in Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek terechtgekomen?" vraag ik hem nieuwsgierig.
"Dat is simpel", glimlacht hij. "Via mijn broer Joseph. Die ging aankloppen bij de abt van Affligem (dom Franco de Weyls) en vroeg hem of hij geen plek wist waar ik een steenbakkerij kon starten. Nu, die abt kwam van Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek en wist dat de bodem in die regio uitermate geschikt was voor een steenbakkerij. Hij was de oom van Herman, de broer van toenmalig burgemeester Emiel Van Cauwelaert. Herman woonde op het hof van de familie Van Cauwelaert – de Weyls en was bereid om drie hectaren grond te verkopen. En zo zijn we hier terechtgekomen."

Zo vond André in Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek niet alleen een vruchtbare bodem voor zijn bedrijf, maar ook een nieuwe thuisbasis voor zijn familie. Deze beslissing zou zijn persoonlijke geschiedenis vormgeven.

Het hof Van Cauwelaert-de Weyls aan de Koning Albertstraat zoals het er vandaag uitziet.

Zijn huwelijk en de verhuis… 1951

André Vandeputte glimlacht als hij het zegt: "Dat was het begin van alles." Hij kijkt naar Marie Paule, die aan de keukentafel zit, haar handen gevouwen in haar schoot.
"We zijn getrouwd op 18 augustus '51, om 11 uur in de kerk van Everbeek. Ons huwelijk werd ingezegend door Monseigneur Zanini raadslid van de Nunciatuur, terwijl de heilige mis voorgegaan werd door mijn broer Don Stephaan. Daarna zijn we drie weken op huwelijksreis geweest, zelfs tot in Lourdes. Dat was iets bijzonders."

Na hun reis namen ze hun intrek in een huis aan de Koning Albertstraat. "We kenden daar niemand", vertelt Marie, "maar we waren niet moeilijk. We hebben ons snel aangepast. De mensen waren vriendelijk, en wij waren jong en vol goesting."

In het begin had André enkel zijn fiets. "Als we ergens naartoe moesten, was het met de taxi", lacht hij. "Of Willy van de Opel-garage voerde ons. Die is een vriend voor het leven geworden. Zelfs tot in Izegem bracht hij ons."
Al snel volgden er drie dochters:
Anna-Maria, geboren op 2 juli 1952, Lutgarde Maria, geboren op 15 juni 1953 en Marleen Maria, geboren op 12 juli 1956.
"We zeggen het altijd", mijmert Marie, "zij zijn het beste wat ons ooit is overkomen." André knikt instemmend.
"Dat kunnen we niet genoeg zeggen"', voegt hij er als een trotse vader met een glimlach aan toe.
Marie ging aan de slag in de steenbakkerij van André. "Ik deed de boekhouding", zegt ze. "Dat was mijn ding. En zo waren we altijd samen, ook op het werk."

De steenbakkerij met het vuur dat nooit sliep

In oktober 1951 begon André aan de bouw van zijn steenbakkerij in Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek. Samen met René De Troyer, zijn eerste gast (die tot het einde bleef), begon hij met een bulldozer, die zijn vader hem had uitgeleend, met het opruimen van de boomgaard. Hagen werden geruimd en met een schop werd het gras afgestoken. Daarna werd er, zonder architect, zonder aannemer gestart met de bouw van de eerste oven, een klassieke buitenoven. "Mijn vader kwam elke week zwijgend kijken", monkelt André, "en hij zag dat we goed bezig waren."
De steenbakkerij kwam er niet zonder moeite. De toenmalige burgemeester Emiel Van Cauwelaert sputterde wat tegen met het verlenen van de vergunning. Hij vond het jammer dat zijn broer waardevolle grond had verkocht. Maar onze André was vastberaden en zette door.

Toen hij genoeg stenen had opgespaard (de stenen Vandeputte vonden toen al hun weg naar verschillende aannemers), begon hij vier jaar later aan de hand van plannen van zijn vader, met de bouw van een ringoven.
"Weet ge dat er daar een miljoen stenen zijn ingekropen, met buitenmuren van wel een meter dik", vertelt André. "En een schouw van wel veertig meter hoog", vult Marie aan. Ze kent elk detail, alsof ze zelf mee gemetseld had. "50 meter lang en 15 meter breed", grijnst André.
"Die oven sliep nooit. Het vuur draaide rond, dag en nacht, zeven dagen op zeven. Waar anderen het vuur lieten doven om de gebakken stenen eruit te halen, bleef het bij ons branden…"

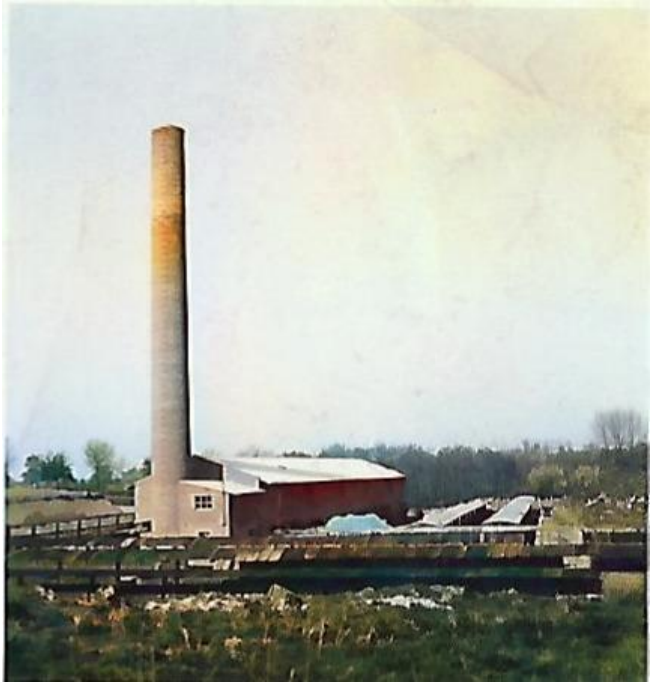

Steenbakkerij Vandeputte aan de Lombeekse K.Albertstraat, begin jaren zestig.

In de beginjaren stookte men met kolen, elke twintig minuten moest er een lading bij. Later werd het zware stookolie. "Eerst kostte die 65 cent de kilo", herinnert hij zich. "In de jaren zeventig was dat al 3 frank de kilo." Er was altijd een stoker van dienst. Slechts één man heeft hij ooit moeten ontslaan: een stoker die zijn voeten aan het vuur veegde. "Als dat vuur 's nachts doofde en het pas de volgende dag werd opgemerkt… dan was dat een ramp", zucht hij.
De stenen van Vandeputte vonden hun weg naar huizen in de streek, zowel voor binnenmuren als gevels. In Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek staan er nog verschillende huizen met zijn stenen als façade. "Bij een klassieke oven krijgt je 'bloemetjes' op de stenen, door contact met de hete kolen", legt hij gepassioneerd uit. "Bij ons niet, de verbranding was anders, beter."
In de jaren zestig draaide de oven op volle toeren, aan afnemers geen gebrek.
Ik vraag André naar het verschil tussen een traditionele oven en een ringoven.

Hij legt uit dat men bij een traditionele oven begint met een laag stenen, daarop komen kolen, en dan weer een laag stenen. De verbranding gebeurt tussen de stenen, waardoor ze getekend zijn door het vuur. 'Bloemetjes', verklaart hij. "Bij een ringoven is dat anders; die bestaat uit twee verdiepingen.

De onderste verdieping wordt volgestapeld met stenen die gebakken moeten worden, terwijl op de bovenste verdieping ronde gaten in de bodem zitten die afgesloten kunnen worden. Via deze gaten gooit men de kolen in de oven op het gelijkvloers. De verbranding gebeurt tussen de stenen en niet bovenop, daarom waren zijn stenen niet getekend door de warme kolen. Geen bloemetjesmotief…"
Ik kijk hem aan met grote ogen. "Ge begrijpt het niet hé?" vraagt hij, waarop ik eerlijk knik. "'t Is nochtans simpel", gaat hij verder. "Bij een ringoven is de benedenverdieping verdeeld in kamers, gescheiden door dikke muren. Wanneer een kamer stenen afgebakken was, kon men deze via de zijkanten eruit halen terwijl de rest van de oven bleef branden. Zodra de afgebakken stenen verwijderd waren, werd er meteen een nieuwe lading geplaatst. Tegen die tijd kon men al aan een andere kamer beginnen met leegmaken en opnieuw vullen. Het vuur bleef constant in beweging tussen de verschillende kamers, vandaar dat het '*rondging*'", verduidelijkt hij met een tekening. Toen men later overschakelde naar stookolie, komt kwam er in de gaten een sproeisysteem, dat de brandstof vernevelde in de oven…
Op het hoogtepunt van steenbakkerij Vandeputte werkte er meer dan twintig man, dag en nacht.

Zicht op de K. Albertstraat met links de gestapelde stenen die staan te drogen

"Ergens in de jaren zestig, het moet drie- of vierenzestig geweest zijn,", vertelt André, "speelde Denderzonen Pamel tegen Anderlecht en met vier auto's vol supporters trokken we naar de match."
Na afloop stapte hij aan de 'Belle' het stamcafé van de voetbalploeg binnen en ging aan de toog staan. De aanwezige stamgasten riepen in koor: "André, uwen oven staat in brand!"
Hij dacht dat ze hem plaagden en grapte terug: "Een geluk dat hij brandt." Maar toen iemand zei dat de brandweer er echt stond en hij een brandweerwagen zag passeren, besefte hij dat het menens was.

Snel ging hij kijken en zag inderdaad rook uit de verdieping van zijn oven komen. Een paar rieten matten hadden per ongeluk vuur gevat. Zonder aarzelen riep hij naar de brandweer: "Stop! Niet doven!" Hij mocht er niet aan denken wat er zou gebeuren als water in zijn oven kwam; al die stenen zouden verloren gaan. "Gelukkig stopte het vuur op t' verdiep vanzelf zodra die rietenmatten waren opgebrand. Het was in de winter en toen zette men de te droge stenen op de verdieping en dekte die af met rieten matten", verduidelijkt hij.

Op een gegeven moment vertelt André hoe hij in het begin van zijn steenbakkerij problemen ondervond met de taal. Ik kijk hem verwonderd aan. "De taal?" Marie lacht hartelijk. "Ja, met ons West-Vlaams", zegt ze.
André verduidelijkt: "Toen ik op een ochtend tegen mijn mannen zei wat er dringend moest gebeuren, commandeerde ik hen in het West-Vlaams: *"Pakt è kië n'en appe en kapt die takken van die bomen af."*
Er was geen enkele die een voet verzette.
"Wat scheelt er?" vroeg ik hen verbaasd.
Ploegbaas René antwoordde lachend:
"Patron, we hebben er niets van verstaan, wat is n'en appe?'
"Daar stond ik dan", grinnikt André, "met mijne appe."
In het West-Vlaams vraagt hij me: "Kende gij da nen appe?"
Ik schud mijn hoofd, denk aan een vreemd beest. "Ik ben geen wereldburger, maar een simpel boerke van de Kapellestraat", grap ik, mijn onwetendheid verbergend. Ter verduidelijking: een '*appe*' is een bijl in het West-Vlaams.

En dan komt er bij André met een ondeugende glimlach nog een herinnering boven. "Weet ge nog Marie die maandagen?" In die tijd kreeg je op maandag een gratis pint in 't café. En er waren nogal wat staminees. Soms moest André dan zijn mannen daar gaan halen. Ze zaten dan al aan het tweede of derde café, en ge kunt het al raden, het werk waren ze al vergeten. Dan stapte hij binnen, en klopte op de toog. "Allez mannen, 't is tijd, de oven wacht niet." En ze kwamen mee, soms met tegenzin, maar altijd met respect. Want ze wisten: het vuur wachtte niet…'

Maar toen kwamen de woelige jaren zeventig, en zij brachten storm… Aannemers vielen om, een na een. Failliet. En op een middag in 1972, ik was naar huis gekomen om te eten, kreeg ik bericht dat er weer twee over de kop waren gegaan. Ik heb toen eens naar Marie gekeken, en ik denk dat ze het al wist… Die namiddag trok ik er letterlijk de stekker uit. "'t Is gedaan," zei ik tegen de mannen, terwijl ik de elektriciteit afschakelde. Maar weet ge… ik heb geen spijt. Die oven, die stenen, dat vuur dat altijd brandde. Het was mijn leven. En ik heb het mogen delen met Marie, met mijn kinderen, met René, met al die mannen die hun handen vuil maakten voor iets wat bleef staan. Huizen, muren, herinneringen…' En wie vandaag langs de huizen van Lombeek wandelt, ziet ze nog staan, de stenen die André bakte, in het vuur dat nooit sliep.

Het definitieve einde: de schouw van de steenbakkerij wordt gedynamiteerd

Nieuwe uitdagingen…

Marie knikt, ze weet het nog allemaal. Zij de administratie, de boekhouding, André de planning, het zware werk.

"Ik heb geluk gehad met de afbraak", zegt André plots. "Een aannemer in Nijvel had een groot project en kon de stenen van de oven goed gebruiken. Hij heeft toen alle kosten voor de afbraak op zich genomen, en in ruil kreeg hij die stenen…"

Toen de laatste stenen uit de oven kwamen en de steenbakkerij voorgoed haar poorten sloot, was André pas 47. Te jong om stil te zitten.
Hij ontmoette in die tijd Ferdinand Verhaeren, een industrieel uit Zemst die zijn sporen had verdiend in afvalcontainers en wegeniswerken. Voor Ferdinand was André al gauw een graag geziene gast. Iedere woensdag schoof hij mee aan bij de lunch, alsof hij er altijd al bij hoorde.

Wanneer ik hem vraag hoe hij in contact kwam met Ferdinand, vertelt André dat ze de schouw van de fabriek hebben afgebroken. "Gedynamiteerd", vult zijn vrouw aan. André gaat verder: "Die schouw was veertig meter hoog, dat was het simpelst. Toen ze naar beneden kwam, brak ze in twee."
"En zo zijt ge in contact gekomen met de firma Verhaeren?" vraag ik.
"Ja, Ferdinand had interesse in het sproeisysteem van mijn oven en daar is het mee begonnen."
En alsof het de gewoonste zaak van de wereld was, bouwde André voor de firma Verhaeren een verbrandingsoven.

Nadien volgden er twee jaren op het water, alleen op een zandzuiger die de bodem afschuimde. Een baggerschip, robuust en ruw, met twee Scania-motoren die brulden als beesten. 'Ik hoor het nog, dat gebrul, dat leven.'

Op een dag, terug aan wal, stond hij bij Ferdinand, die hem een boek toestopte. "Voor zelfstudie", knipoogde hij met een lachje. En zo begon André aan zijn laatste carrière: als conducteur op werven, bij de aanleg van wegen, parkings en pleinen. Dat bleef hij doen tot hij uiteindelijk met pensioen ging.

André (vooraan, midden) als wegenbouwer bij Vanhaeren

Een eenvoudig maar rijk leven

Vandaag, bijna honderd jaar na zijn geboorte, wonen André en Marie nog steeds in hun huis aan de Ninoofsesteenweg. Beiden slecht te been, maar nog zelfstandig. Rollators in huis, al parkeert André die van hem liever in de veranda. "Anders maken we ruzie over wie voorrang heeft", grapt hij. Naast werken, vond hij ontspanning in de jacht. Vanaf 1958 trok hij er meer dan 35 jaar op uit met dokter Roosens van Ledeberg. En in de eerste jaren van zijn pensioen vond je hem nog wel eens in café 'bij-Marina' voor een glas.

André (vooraan links) met zijn jachtvrienden

Vorig jaar, toen hij nog met de auto reed, stapte hij er, na een doktersbezoek, nog eens binnen. Maar zijn oude maten waren er niet meer…
"En nu?" vraag ik hem. "Hoe vult een honderdjarige zijn dagen?"
"In mijnen hof", antwoordt hij vastberaden. "Ik kweek nog alles zelf. Meestal twee uurtjes in de voormiddag en nog een uurtje in de namiddag, of soms net omgekeerd."

Reizen deden ze zelden. Naar Frankrijk, eens naar Venetië en ook naar Zwitserland. "Weet je dat ik achttien was voor ik de eerste keer de zee zag?" vertelt Marie.

André in 'zijnen hof'

Ze leerden allebei autorijden. Marie legde de sleutels neer na een cataractoperatie, André pas vorig jaar, op aanraden van de kinderen. "De medicatie die ik neem is te zwaar", geeft hij toe. "Nu laten we ons voeren", zegt Marie.
"Onze kinderen staan altijd klaar: naar de dokter, de kliniek… noem maar op", fluistert André, terwijl zijn blik even glijdt naar de foto van hun dochters aan de muur.

De drie dochters: Lutgarde, Anne-Marie en Marleen

"En ze wonen niet naast de deur", vult Marie aan. "In Brussel, Zwijnaarde en één in Mechelen. Toch komen ze alle drie minstens een dag per week langs. Met boodschappen en klaargemaakt eten dat zo de diepvries in kan."
"We moeten het enkel nog opwarmen", zegt André dankbaar.
Marie toont trots een foto aan de muur. "We hebben negen kleinkinderen en vijftien achterkleinkinderen", zegt ze. Bijna in koor herhalen ze: "Onze kinderen zijn goed terechtgekomen."

Dan stel ik de klassieke vraag: "Wat is volgens u het geheim van een lang leven?' André hoeft er niet lang over na te denken: "Elke dag vers eten, discipline en hard werken." Zijn broers en zussen zijn, op Lutje na, allemaal oud geworden. Twee van zijn zussen leven zelfs nog.
Op de vraag wat hen het meest heeft getekend, antwoordt Marie na een korte aarzeling: "De oorlog. Dat laat sporen na. Maar ge leerde uw plan trekken. Ge moest wel."
Hun leven kende weinig luxe, maar des te meer vastberadenheid. Een gsm hebben ze niet, enkel hun vast toestel.

"Weet ge dat ik hier bijna niet had gezeten?" zegt André plotseling. Nieuwsgierig frons ik mijn wenkbrauwen. "Ja, het moet ergens eind jaren vijftig of begin jaren zestig zijn geweest. Er woedde een hevig onweer en ik had nog snel de stenen die te drogen stonden afgedekt met rieten matten. Kletsnat ben ik toen de laadbak van een vrachtwagen ingelopen die dienstdeed als technische ruimte, vol gereedschap en met de hoofdaansluiting van de elektriciteit.

Buiten zag ik in de machine waarmee we de grond afgroeven een droge overall liggen; die leek me te roepen. Toen ik er vlug op afliep en nog maar twee meter van die werf-cabine verwijderd was, gebeurde het: een slag, een flits! Ik zag nog net hoe via de paal de bliksem insloeg op de teller. Alles stuk in die gesloten laadbak...
Ik mocht er niet aan denken wat er zou zijn gebeurd als ik daar nog had ingezeten ~~had~~.

Ik ben toen van de grote schrik, snel naar huis gefietst, overal om me heen sloeg de bliksem in en water stroomde overal... Zelfs het kapelleke waar nu de apotheek staat moest eraan geloven."
"Was er schade aan de steenbakkerij?" vraag ik benieuwd.
"Alles kapot,"' antwoordt André somber. "De stenen, de hele oven, alles stond onder water."

Terwijl ik met het echtpaar Vandeputte hun levenswandel overloop, stapt dokter Karel De Pever binnen "André, ge weet toch dat het hier de gewoonte is dat wie honderd wordt, met zijn dokter gaat eten, in het chicste restaurant?" zegt hij lachend terwijl hij plaatsneemt aan tafel.
Na het onderzoek en terwijl de dokter zijn spullen bij elkaar neemt, voegde Marie er fijntjes aan toe dat ze volgend jaar 75 jaar getrouwd zijn en dat zij zelf in 2028 honderd wordt. Karel schiet in een lach en besluit: "'t Is tijd dat ik naar huis ga; het wordt hier te kostelijk met al die cadeaus".

Een eigen oven bouwen, dag en nacht werken, drie kinderen grootbrengen en samen oud worden: het zijn prestaties waar André met stille trots op terugkijkt. "Het was een goeie tijd, op zijn manier", besluit hij, "wij wisten wij niet beter."

Patrick Covens

Het kranige paar Vandeputte – Van Ongevalle, samen 198 jaar jong en driekwart eeuw samen

Miel, steenbakker bij Vandeputte

Patrick Covens deed zijn opzoekwerk grondig. Hij vervolledigde het verhaal van Marie-Paule en André Vandeputte met twee getuigenissen van mensen die het allemaal van zeer dichtbij hebben meegemaakt:
Jan De Leeuw die pal tegenover de steenbakkerij woonde en die als kind en jongeman vanop de eerste rij alles kon meemaken. Maar we beginnen met Emiel (Miel) Van der Elst die jaren als steenbakker mee het verhaal van de 'Lombeekse industrie' heeft geschreven.

Miel werd geboren in 1935 en moest als jonge kerel al aan het werk. Hij was aan de slag in een matrassenfabriek en ging mee 'op travaux' als stukadoor en later als wegenwerker.

Uiteindelijk kwam hij terecht bij de buitenoven (steenbakkerij) van Van Eeckhoudt (Fokke) aan de Belle op de Ninoofsesteenweg.
"We werkten er met twee, een verdieping te bakken stenen stapelen, dan kolen en opnieuw stenen. En wij waren ook diegenen die de stenen uit de klei persten. Ge kunt het voorstellen dat het lang duurde voor ge n'en hoop bij elkaar had, genoeg voor n'en oven van tien op tien (meter)."
Het was hard werken met ons twee, stenen persen, stapelen, kolen aanvoeren…
De oven stond in open lucht, zonder dak. We waren de bovenste verdiepingen nog aan het stapelen terwijl de onderste al in brand stonden. Ge liept letterlijk op het vuur. En dan die rook, die geur van kolen… da kruipt in a kleren."

De overstap naar Vandeputte
Op aandringen van zijn vader, die al bij Vandeputte werkte, ging Emiel in 1958 of '59 werken bij de steenbakkerij Vandeputte.
"Ik was net getrouwd, en men kon er een kwartje meer verdienen. Het werk was zwaar, maar plezieriger dan bij de buitenoven. Ik werkte er met mensen van hier, van Loemek.' Bij Vandeputte werkte er buiten onze ploeg nog een zestal van Pamel, die zaten aan de andere kant van den oven en aan de schouw zaten die van Kattem."

De ringoven

"De komst van André zijnen ringoven betekende het einde van de buitenovens hier in de streek. Die konden daar nie mee concurreren, da ging veel vlugger.
De werkdagen waren lang: van de vroege ochtend tot het donker werd. Werken…werken… altijd maar werken. Er werd daar nogal wat afgedronken, da was de enige manier om het vol te houden. Alle weken kwam den brouwer langs en ieder moest zijn deel betalen, als ge tegenslag had, mocht ge meteen wat ge die week verdiend had, afgeven aan den brouwer.'

Soms kwam Emiel zo moe thuis dat zijn vrouw hem de trap moest opduwen.
"De hitte, de zon, tot aan uwen buik zwoegend in de klei, met het bovenlijf bloot en blaren op mijnen rug, ik word ze nog gewaar."

Het werk
Alles begon met de het aanhalen van de klei. Op een foto wijst Miel naar een soort kleine spoorweg.
"Langs hier duwden we ijzeren wagentjes de berg op. Naar boven was zwaar, maar geladen naar beneden… hoho! Als de frein mankeerde, jawatte!"
Terwijl hij lacht, verraden zijn ogen dat dit meer dan een keer is voor gevallen.
"Boven op den berg stond de 'krabber', die schraapte de grond af, tot wel drie meter diep. Die ging zelfs tot aan de Molenstraat. Ge kunt da nog zien, op plaatsen waar de krabber is gepasseerd.

Gelukkig werd die grond via de Molenstraat met vrachtwagens tot bij ons gebracht. Stelt u voor, da we die moesten gaan halen met ons ijzeren wagentjes."

Op een andere foto toont Miel me de plaats de stenen werden geperst.
"We stonden met twee aan de pers, de ene haalde de stenen eruit terwijl de andere al bezig was met het vullen van de mallen. Boerkes, wij maakten boerkes", zegt hij fier. "Dat is gelijk een grote wafelen pers, maar dan voor stenen, en in plaats van boter gebruikten wij zand, anders bleven de stenen plakken aan de mal", verduidelijkt hij.
"En dan waren er de gammers, twee man die constant aan het gammen waren."
Hij merkt mijn verbaasde blik op. "Gammen???"
"Da kent ge nie, hé?" Miel wijst opnieuw naar een foto waar rijen stenen en rieten matten liggen. "Een gam, is een stapel te drogen stenen met luchtgangen ertussen. Door het spelen van de wind konden onze geperste stenen drogen. Gammen was een kunst, nie iedereen kon da.'
"En die rieten matten?" vraag ik hem.
'Bij regen legden men die matten over de gammen. Iedere ochtend werden die opgerold, bij de minste dreiging op regen weer afgerold.' Tussen de gammen liep er een gang van drie meter breed, zodat men vlot kon passeren met n'en kruiwagen.'

De ringoven

'Hoe werd de oven gevuld?' herhaalt Emiel mij vraag. 'Via openingen in de zijkant.
Iemand gooide de te bakken stenen naar binnen, iemand anders stapelde ze.
Niet willekeurig hé, de kolen moesten ertussen kunnen. Als, laat het ons een kamer noemen, vol was, werd ze voorlopig dichtgemetseld en begon men te stoken. En dan konden die mannen aan de kamer ernaast beginnen met leegmaken en opnieuw vullen. Ge kon binnen het vuur voelen, horen, zien… Da was gelijk of ge aan het dansen waart met het vuur", grimast hij.

De storm

Op een zondagnamiddag, mijn vrouw hield café hier op de plaats in Loemek stormde André na een hevig onweer naar binnen. *Emiel ge moet direct meekomen, op den oven is een windhoos gepasseerd.* 'En inderdaad, alles stond onder water, de gammen, zelfs den elektriciteit. En als ge weet dat wij niet per uur werden betaald maar per steen…'

Het einde van een tijdperk…

Emiel spreekt met warmte over zijn werkgever: "Mijnheer André was n'en brave mens, soms te braaf. We hebben er veel plezier gekend, maar ook onze portie ellende. In de jaren zeventig liep het ten einde. We zagen dat aankomen. André had tegenslag met aannemers die failliet gingen, die hun rekeningen niet meer betaalden en er werd niet meer geïnvesteerd.
In 1972 viel het doek. Ik heb er gewerkt tot André de elektriciteit uitschakelde, en het licht voor altijd uitging."
Miel laat een diepe zucht. 'Hoe hard ik er ook moest werken, het was n'en toffe tijd. Laat da ne keer door de jeugd van vandaag doen, ge gaat wat zien."

P.C.

Jan De Leeuw, kind aan huis

We halen er nog een laatste getuige bij: Jan De Leeuw. In 1941 zag Jan voor het eerst de zon opkomen in zijn ouderhuis aan de Koning Albertstraat in Lombeek. Aan de overkant van de straat lagen de landerijen van het hof van Herman Van Cauwelaert, waar korte tijd later de steenbakkerij van André Vandeputte zou komen. 'Kleine Jan' zou de evolutie van dichtbij kunnen gadeslaan. Als begenadigd observator sloeg hij de herinneringen op en bracht ze beknopt samen in volgende getuigenis. Het is opvallend hoe parallel de verhaallijn loopt met wat we eerder van André Vandeputte en Miel Van der Elst mochten optekenen.

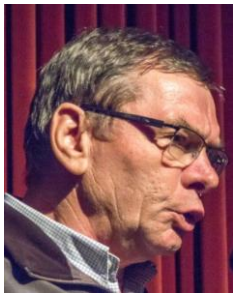

Jan herinnert zich nog dat er op het einde van de oorlog op het veld tegenover zijn huis een klein vliegveld was waarop in 1945 regelmatig Engelse piloten hun kleine toestellen aan de grond zetten.

Daarna werd het perceel weer onderdeel van het landbouwbedrijf van Herman, de jongste telg uit de familie Van Cauwelaert-de Weyls. Voor het nieuwsgierige en actieve baasje dat Jan was, was de boerderij een boeiende leerschool. Hij kon het goed vinden met meesterknecht Fil die de werkzaamheden op het hof behartigde. Zo leerde hij niet alleen alles van de 'boerenstiel', maar was het hele gebied van aan het hof tot boven op de Boezemberg voor hem vertrouwd terrein. Wanneer dan in de jaren '50 op een groot deel van het erf de landbouw plaats ruimde voor een steenbakkerij, sloeg hij de bezigheden met stijgende interesse gade.

"Wat ik me daarvan nog herinner: wanneer je voor de boerderij stond, dan had je eerst een vlak stuk, en dan begon dat naar boven te gaan. En ongeveer aan ons huis was daar een berm van twee à drie meter hoog. Het middendeel was een boomgaard en het bovenste gedeelte was afgesloten met een heel grote meidoornhaag die nooit geknot werd. Dat stuk ging lichtjes naar omhoog in de richting van de molen. Daar zijn ze destijds begonnen met die ringoven.

Mijnheer Vandeputte woonde aanvankelijk op het Pamelse stuk van de Lombeekberg, het huis ernaast was café. Hij had een oude herenfiets en daarmee kwam hij moeizaam de Lombeekberg opgereden.
Mijn eerste ontmoeting met mijnheer André zal ik niet gauw vergeten. De boomgaard van Van Cauwelaert moest gerooid worden om grond te kunnen schrapen. Dat gebeurde met een kleine tractor die Herman ter beschikking had gesteld. Vandeputte klaarde zelf de klus. Maar dat terrein was nogal sterk hellend en op een bepaald ogenblik kantelde de tractor en kwam twee drie meter dieper terecht op zijn zij. Gelukkig zonder erg voor de man.
Ik volgde de werkzaamheden vanop de eerste rij. Wij hadden wel al veldovens gezien, maar een ringoven, dat was wel iets heel anders.
Het metsen van die schouw was een hele onderneming. Het verliep allemaal heel primitief, alles was handenarbeid.
Hulp van werkmiddelen was er niet. Ze hadden wel oude baggermachine waarmee de grond werd afgeschraapt, maar dat was tiende occasie en om de haverklap stond die stil en moest de bediener daar ik weet niet hoe lang aan 'foesjelen' om het weer in gang te krijgen.

De afgegraven grond werd via wagentjes op sporen naar beneden gebracht, eerst voorbij de ringoven. Daar stonden die mannen stenen te maken. Twee kloeke gasten schepten daar grond in en kwakten dat dan in een soort mal, iets gelijk een wafelijzer. Dat ging ontzettend snel, maar het was zwaar labeur.
Bijna al die arbeiders kwam uit de sociale huizekes op de Lombeekstraat. In de zomer begonnen die van wanneer het klaar was, zo rond een uur of vijf. Dan hoorden wij dat bij ons tot binnen in huis: klak, klak, klak…
In die jaren droegen die mensen ook geen aangepaste kledij, geen handschoenen of zo. Ze stonden daar te zweten in hun bloot bovenlijf met een koord als broeksriem. Wanneer je dat met ogen van vandaag bekijkt, dan vraag je je af hoe het mogelijk was dat mensen zo'n slavenwerk konden verrichten.

Wanneer de stenen gevormd waren, moesten die met zo'n antieke kruiwagens vervoerd worden naar een plaats om ongeveer een maand te drogen. Op plaatsen zoals Boom stonden die onder een afdak, maar hier waren rieten matten de enige bescherming. Eens gedroogd, moesten de stenen weer verhandeld worden naar de oven. Het was een hele kunst om die zo te plaatsen dat daar tocht in kon én tocht zodat die kolen goed tot beneden konden zakken.
Wij hebben dan 's zondags met onze kameraden uren gespeeld boven op die oven, op dat plafond met de gaten langs waar de kolen naar beneden werden gedaan.
De stoker bij Vandeputte was Fil Pauwels, toen overbodig op de boerderij. Ik kende Fil al van vroeger. Vanaf mijn vijf, zes jaar heb ik die man op de hielen gezeten. Met hem met de paarden naar tienbunder gaan ploegen, daar heb ik van de boerenstiel alles geleerd. Het is gebeurd dat ik van school kwam en niet naar huis ging maar meteen naar Fil trok. Toen hij dan stoker werd, bleef ik zijn kameraad en volgde hem bij zijn bezigheden.
Om het half uur deed hij zijn toer. Met een haak deed hij het deksel van de opstaande buisjes en deed daar de kolen in.
Die werden aangevoerd via een houten loopbrug die heel primitief in elkaar was geflanst. Het was een echte kunst om aan de kleur van de vlam de temperatuur in te schatten. Dat moest dag en nacht herhaald worden: altijd hetzelfde schepke, dezelfde hoeveelheid.
Dat werk was zo eentonig dat die Fil blij was dat daar af en toe wat jongens hem kwamen vergezellen. Ik kan wel zeggen dat we het daar letterlijk heet aan de voeten hadden.
Wanneer die stenen goed gebakken waren, dan moesten die eruit gehaald worden met de blote hand! Een pallet bestond nog niet, dus werden die meteen op een platte camion gegooid. Vanzelfsprekend met veel gebroken stenen tot gevolg. Het laden van die camion met zijn metalen bak, dat hoorden wij ook tot binnen in huis, urenlang 'bong-bang-bonk'.
In de zomer kwam bij dat lawaai ook nog het stof. De rook hinderde niet want die schouw was zo hoog dat we daar geen last van hadden. Op een bepaald ogenblik hebben ze die zelfs nog wat verhoogd.

Ik heb nooit of nooit geweten dat omwonenden klacht neerlegden tegen lawaai of stof. Men vond dat normaal. Het was daar, punt gedaan. Vandaag zou er ongetwijfeld meteen een buurtcomité in actie schieten.
De wagentjes waarin de klei werd aangevoerd, moesten dan van beneden aan de oven met de hand naar boven worden geduwd. Daar was een sukkelaar die meestal twee of drie wagentjes tegelijk naar boven moest duwen. Bergaf was het natuurlijk plezant, maar gevaarlijk. Er stond daar wel een soort rem op die schroefde op die metalen wielen en dat maakte ook weer een hels lawaai.

Wat ik me ook herinner is dat de arbeiders op zaterdag zo rond vier uur werden ze uitbetaald. Daar waren in de buurt vier cafés waar die mannen pinten zaten te drinken tot 'Put' hen kwam uitbetalen al naargelang van het aantal stenen dat ze gemaakt hadden.

Op een bepaald ogenblik werd bij het afgraven op water en 'kwelm' gestoten zodat gestopt is aan de straatkant en men meer in de richting van de molen is gaan graven. Op de duur was dat echter niet meer rendabel en is André Vandeputte gestopt met stenen bakken.
Maar er zijn in de streek veel huizen aan te wijzen die met Lombeekse 'boerkes' zijn gebouwd.

In de buurt van de Hertboommolen zie je nog tot waar de laatste kleiwinning heeft plaats gehad. Deze talud is de laatste zichtbare getuige van steenbakkerij Vandeputte in Lombeek

Herinneringen in beeld

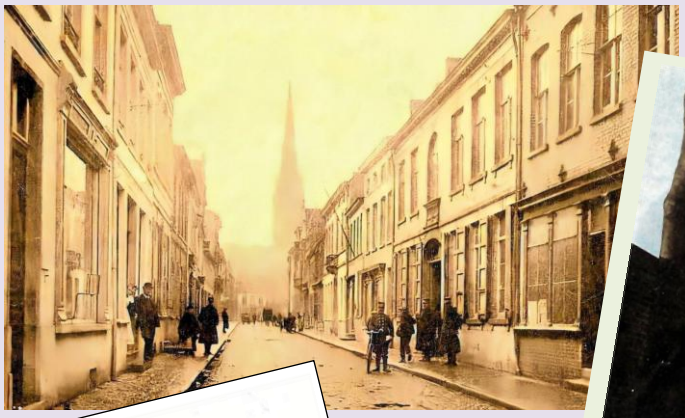

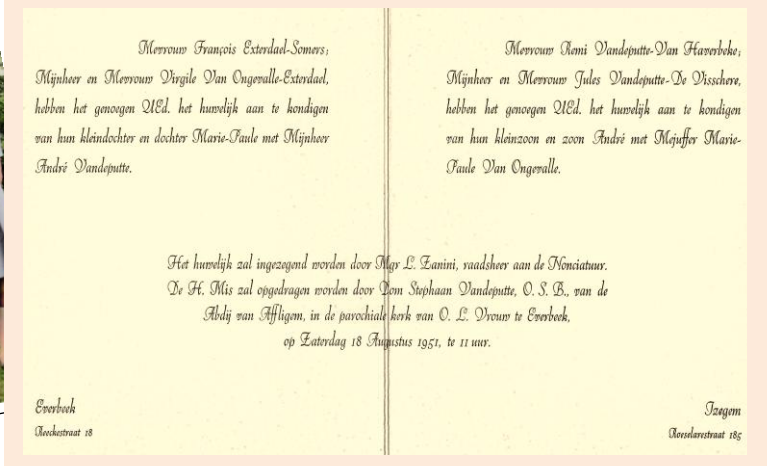

Mevrouw François Exterdael-Somers,
Mijnheer en Mevrouw Virgile Van Ongevalle-Exterdael,
hebben het genoegen U.Ed. het huwelijk aan te kondigen
van hun kleindochter en dochter Marie-Paule met Mijnheer
André Vandeputte.

Mevrouw Noni Vandeputte-Van Haverbeke,
Mijnheer en Mevrouw Jules Vandeputte-De Vissche,
hebben het genoegen U.Ed. het huwelijk aan te kondigen
van hun kleinzoon en zoon André met Mejuffer Marie-
Paule Van Ongevalle.

Het huwelijk zal ingezegend worden door Mgr L. Zanini, raadsheer aan de Nonciatuur.
De H. Mis zal opgedragen worden door Dom Stephaan Vandeputte, O. S. B., van de
Abdij van Affligem, in de parochiale kerk van O. L. Vrouw te Everbeek,
op Zaterdag 18 Augustus 1951, te 11 uur.

Everbeek
Meerkestraat 18

Izegem
Roeselarestraat 185

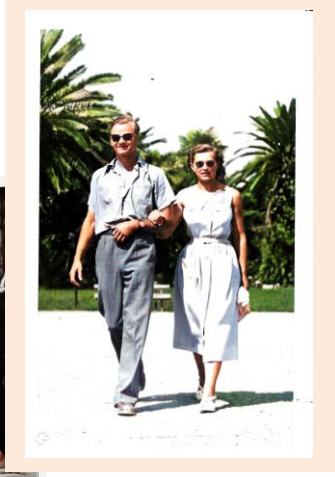

Günther De Mel stelde een kwartierstaat samen die we op de volgende bladzijde meegeven. Vooraf geven wij al de broers en zussen van André mee met (desgevallend) hun echtgeno(o)t(e):
Dom Stefaan-Joseph Vandeputte O.S.B.
Remi en Blanche Vandeputte-Bourez
Godfried Vandeputte
André en Marie-Paule Vandeputte-VanOngevalle
Antoine en Thérèse Schreyen-Vandeputte
Michel en Godelieve Ostyn-Vandeputte
Lutgarde Vandeputte
Raphaël en Anna Schreyen-Vandeputte
Jozef en Veva Haspeslagh-Vandeputte.
Over de oudste broer geven we wat extra mee. Joseph was benedictijn in de abdij van Affligem waar hij geboekstaafd staat als 'dom Stefaan Joseph Vandeputte'. In 1942 trad hij in de benedictijnenabdij Affligem en vijf jaar later werd hij priester gewijd. Tot 1997 was dom Stefaan ook vicaris en vervolgens administrator van de Sint-Michielsparochie in Hekelgem.

Dom Stefaan was o.a. de imker en de kelder-meester van de abdij, maar stond in de streek vooral bekend als 'de ciderpater' omdat hij de markten afschuimde met zijn zelfgemaakte cider. Na de Tweede Wereldoorlog had hij de cidermakerij van de abdij overgenomen en de ciderbereiding flink verbeterd.

Kwartierstaat André Vandeputte & Marie-Paule Van Ongevalle

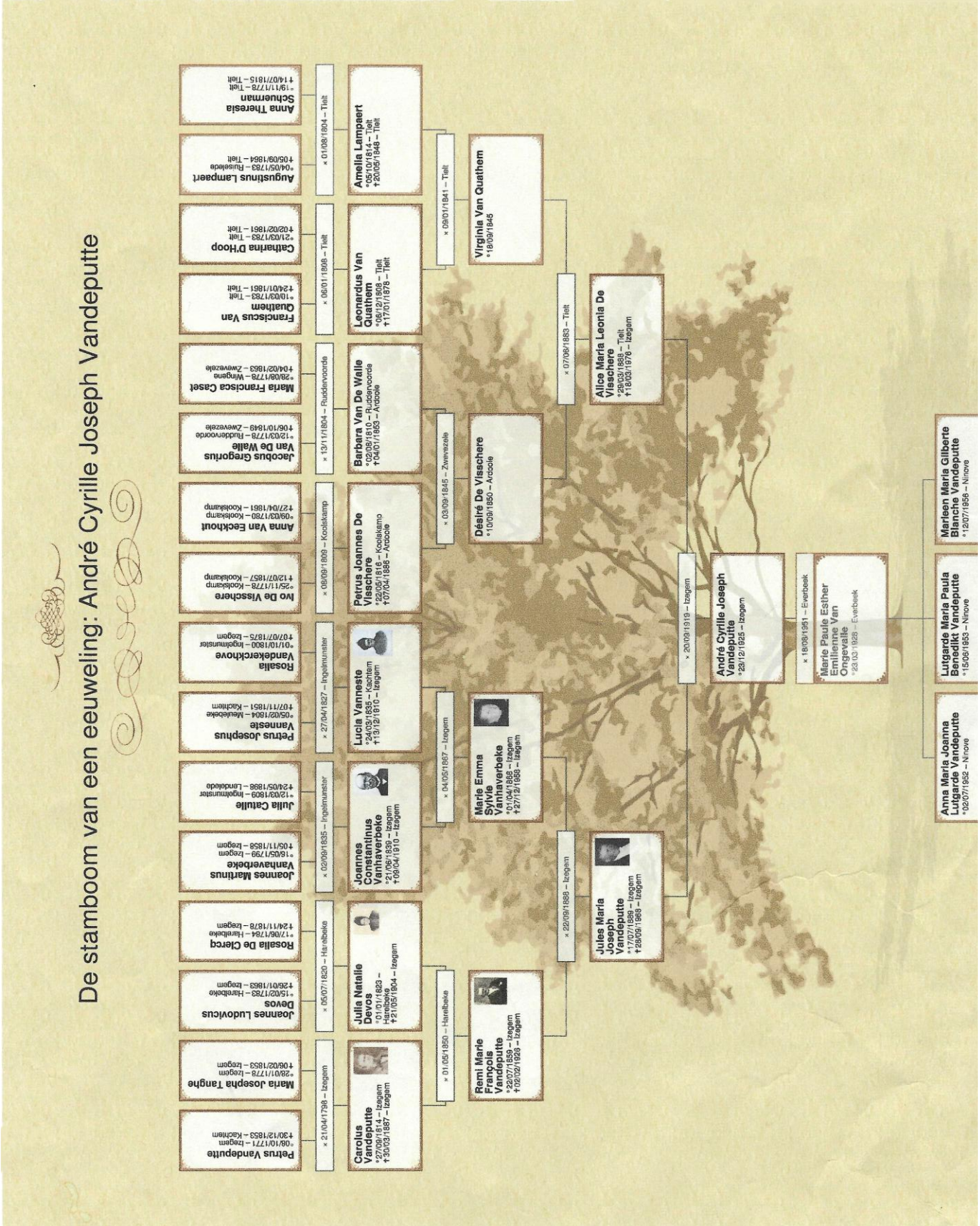

Loflied voor André

André Vandeputte wordt honderd jaar oud,
al maakte hij stenen, zijn hart is van goud.
Door moeder natuur zeer goed geconserveerd,
zijn vrouw Marie Paule heeft hem goed gesoigneerd.
Een man die verbindt, een dierbare vriend,
André Vandeputte heeft een standbeeld verdiend!

Hj kwam uit de Vlaanders in Lombeek terecht,
hij zette hier prompt een steenfabriek recht.
En iedere metser die kende 't advies:
de stenen van Putje, da' s goei marsjandies!

André Vandeputte wordt honderd jaar oud...

Er was toen in Lombeek veel werkvolk op zoek
maar d' oplossing lag nu opeens om den hoek:
voor al die wou werken, die flink was en sterk
was er in de steenbakkerij altijd werk.

André Vandeputte wordt honderd jaar oud..,

André die bestuurde 't bedrijf niet alleen,
zijn vrouw, Marie-Paule hield de boel goed bijeen.
Toch droeg hij als vader een flink steentje bij
en kwamen er gauw drie schoon dochterkes bij...

André Vandeputte wordt honderd jaar oud...

Nu viert er André straks zijn honderdste jaar
en kunnen ze 't vieren, gezond bij elkaar.
Laat 't zo nog lang doorgaan, dan kan het niet stuk
en klinken wij saam op die eeuw van geluk!

André Vandeputte wordt honderd jaar oud...

(Walter Evenepoel)

Beeldmateriaal:
-archief familie Vandeputte
-archief Yves Van Schepdael
-archief Erfgoed Rausa
-Patrick Covens

Dank

aan de familie Vandeputte voor de fijne babbels,
aan Günther De Mel voor het genealogisch opzoekwerk ,
aan Jan De Leeuw, Emiel Van der Elst, Yves Van Schepdael, Martha De Pever, Ludwig Baetens en Sonja Covens voor de informatie.

Patrick Covens, december 2025